Samenwerkingsovereenkomst Windenergie RES Alblasserwaard

Partijen:

1. Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens deze de heer B.K. Potjer, gedeputeerde, hierna te noemen GS van Zuid-Holland
2. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gorinchem, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van het College van B&W van gemeente Gorinchem, namens deze de heer M. de Boer, hierna te noemen gemeente Gorinchem
3. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Molenlanden, handelend als bestuursorgaan ter uitvoering van het besluit van het College van B&W van gemeente Molenlanden, namens deze de heer J. Lock, hierna te noemen gemeente Molenlanden

Hierna allen samen te noemen: Partijen

Hebben met deze samenwerkingsovereenkomst als gezamenlijk doel om (1) concrete afspraken te maken over het realiseren van het windbod in de RES Alblasserwaard, (2) afspraken te maken over de uitvoering van de raadsbesluiten van de gemeenten Gorinchem en Molenlanden waarin voor grote windturbines locatie S (Gorinchem Noord) is voorgedragen aan de provincie, gecombineerd met het onderzoeken van alternatieven voor grote windturbines in de gemeente Molenlanden, (3) uiterlijk eind 2025, of zoveel eerder als mogelijk, de verkenning af te sluiten met besluitvorming over de optimalisatie van locatie S en van de alternatieven voor grote windturbines in Molenlanden en (4) vervolgens te werken aan een lange termijn aanpak die voorziet in kaders voor een lokaal en duurzaam energiesysteem.

Overwegende dat:

a. De Bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard/ Avelingen (getekend 16 februari 2023) en de vervolg-Bestuursovereenkomst RES Alblasserwaard/ Avelingen (getekend januari/ februari 2024) hebben geleid tot een uitgebreide en navolgbare windverkenning in de RES Alblasserwaard met een zorgvuldig participatietraject;
b. Deelnemers zich maximaal hebben ingespannen voor de naleving van de voorgenoemde bestuursovereenkomsten en gezamenlijk verder willen werken aan de realisatie van de windopgave in de RES Alblasserwaard;
c. Er uit het participatietraject een gedegen advies is gegeven door werkgroep S met zorgen en aandachtspunten die dienen te worden meegenomen bij verdere ontwikkeling van locatie S en de omgeving in het vervolgproces blijvend te betrekken;
d. De gemeenteraden van Gorinchem en Molenlanden unaniem hebben besloten (juli 2024) om Locatie S (Gorinchem Noord, voor een klein deel gelegen in Molenlanden) als enige locatie aan te wijzen als door de provincie te onderzoeken potentiële locatie voor grote windturbines;
e. De gemeenteraad van Molenlanden heeft besloten om voor het grondgebied van Molenlanden alternatieven te onderzoeken voor grote windturbines en daarbij in ieder geval in te zetten op het stimuleren en faciliteren van initiatieven binnen bestaande beleidskaders, waarbij concreet gedacht wordt aan middelgrote windturbines en kleine windmolens;
f. Er een brede toetsing van alle zes shortlistlocaties en de bestaande windlocatie Avelingen heeft plaatsgevonden in opdracht van de provincie d.m.v. een Analyse van de Omgevingseffecten) en de Heritage Impact Assessment (HIA).

Concluderen dat:

1. T.a.v. de Analyse van de Omgevingseffecten en HIA:
   a. De shortlistlocaties J t/m O voor de realisatie van grote windturbines technisch en juridisch niet kansrijk zijn.
   b. Het zuidelijk deel van Gorinchem Noord (locatie S) deels al in de omgevingsverordening van de provincie staat, waarbij voor het noordelijk deel van S vanuit provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid een beschermingsregime geldt voor weidevogels.

c. Windturbines met een tiphoogte van 240 meter op Avelingen (locatie U) niet langer kansrijk zijn. Vanwege belemmeringen in de vorm van een negatief effect op het UNESCO werelderfgoed, zoals geconcludeerd in de HIA, is slechts ruimte voor maximaal 2 windturbines met maximale tiphoogte van 195m aan de westelijke kant, gelegen in NNN-gebied. Windlocaties met max. 1-2 mogelijke turbines zijn eerder niet opgenomen in de shortlist, omdat deze niet kansrijk zijn t.a.v. de business case.
d. De uitkomsten van de Analyse van de Omgevingseffecten en HIA bekrachtigen dat uitvoering van de raadsbesluiten (juli '24) de weg vooruit is om een zo groot mogelijk deel van het windbod in de RES Alblasserwaard te realiseren.

Spreken af:

Over locatie Gorinchem Noord (locatie S):

1. Dat gemeenten en provincie zich inspannen om de realisatie en maximale optimalisatie van locatie Gorinchem Noord mogelijk te maken, waarbij in RES-verband een voorstel wordt opgesteld. Dit voorstel is onderbouwd met maatregelen, waaronder landschappelijke inpassing en eventueel compensatie van het weidevogelgebied. Partijen benutten voor de benodigde onderzoeken een deel van het kwaliteitsbudget dat de RES heeft ontvangen voor het versterken van ecologie en biodiversiteit rond projecten voor hernieuwbare energie;
2. Dat het voorstel over optimalisatie van locatie S met begrenzing van het uit te breiden plangebied formeel wordt vastgesteld in het bestuurlijke RES-overleg.
3. Dat vervolgens aan GS gevraagd wordt een principebesluit te nemen over de ontwikkelingsmogelijkheden van locatie S in relatie tot de huidige begrenzing van de bestaande locatie Gorinchem Noord in de omgevingsverordening. Het principebesluit zal voorwaarden bevatten, zoals ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit en weidevogels. Dit besluit is voor de gemeenten voorwaardelijk om over te kunnen gaan tot het bepalen van de gewenste ontwikkelstrategie en het vormgeven van de participatie met de omgeving.
4. Dat de gemeenten en de provincie – in afwachting van de te kiezen ontwikkelstrategie en nadere verkenning –in overleg treden over de wijze van uitoefening van het bevoegd gezag bij de benodigde ruimtelijke procedures ten behoeve van de vergunningverlening. GS kan haar instrumentarium inzetten om realisatie van locatie S te bevorderen;

Over het alternatief voor grote windturbines in Molenlanden:

5. Dat de provincie de keuze erkent van de gemeente Molenlanden om een deel van het windbod in de RES Alblasserwaard (minimaal 50%) in te vullen met middelgrote windturbines en andere vormen van energie opwek door wind, passend binnen het bestaand Omgevingsbeleid van gemeente en provincie.
6. Dat de gemeente Molenlanden in samenwerking met de ondernemers(verenigingen) en de provincie zich inspant om realisatie van middelgrote windturbines op bedrijventerreinen in Molenlanden mogelijk te maken, "passend bij de lokale situatie".

Over locatie Avelingen:

7. Dat Gedeputeerde Staten op basis van de bevindingen uit de Analyse van de Omgevingseffecten en de HIA, de gekozen uitgangspunten voor een realistische businesscase voor grootschalige opwek door wind en de afspraken ten aanzien van middelgrote turbines en optimalisatie van locatie S in deze samenwerkingsovereenkomst, aan Provinciale Staten voorstelt om locatie Avelingen van de windkaart te verwijderen uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in de eerstvolgende herziening Omgevingsbeleid.

Over het vervolgproces:

8. De uitkomsten van de reeds uitgevoerde Analyse van de Omgevingseffecten en HIA zoals genoemd onder punt 1 zijn leidend voor de realisatie van de windopgave in de RES Alblasserwaard en derhalve vindt er in het kader van de herziening van het provinciaal Omgevingsbeleid 2025 geen nieuwe windverkenning in de RES Alblasserwaard plaats.

9. De afspraken uit punt 1 t/m 8 worden voorzien van een tijdlijn en werkafspraken met als uitgangspunt dat:
    a. In het tweede kwartaal van 2025 stelt GS aan PS voor om Avelingen als windlocatie te verwijderen in de Omgevingsverordening bij de eerstvolgende herziening.
    b. Medio 2025 deelt Gemeente Molenlanden een realisatiestrategie voor middelgrote windturbines op bedrijventerreinen.
    c. Uiterlijk 3e kwartaal 2025 ligt er in RES-verband een voorstel voor optimalisatie van locatie Gorinchem Noord, op basis waarvan GS een principebesluit neemt.

10. Tot het besluit van PS over de wijziging van het Omgevingsbeleid (zoals benoemd onder 9a) worden op locatie Avelingen geen initiatieven ontwikkeld voor energie-opwek door wind.

11. Parallel werken partijen vanuit de RES aan een lange termijn visie die voorziet in een lokaal en duurzaam energiesysteem met als uitgangspunt het realiseren van het bod uit de RES 1.0.

Inwerkingtreding
Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en eindigt op 1 juli 2026. Partijen treden uiterlijk vier weken voor laatstgenoemde datum in overleg over voortzetting van deze samenwerkingsovereenkomst.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend

Gemeente Molenlanden	Gemeente Gorinchem	Provincie Zuid-Holland
dhr. J. Lock	hr. M. de Boer	dhr. B. Pouw
datum: 14-03-2025	datum: 14-03-2025	datum: 14-03-2025

Alblasserwaard
RES Regionale Energie Strategie

Addendum: Verklaring van kennisname van de samenwerkingsovereenkomst Windenergie Alblasserwaard

Namens het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) als rechtsopvolger van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als opdrachtgever voor het programma OER en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat vanuit de verantwoordelijkheid als grondeigenaar van Avelingen, verklaren kennis te hebben genomen van de Samenwerkingsovereenkomst Windenergie RES Alblasserwaard en stellen vast dat van de kant van het Rijk medewerking wordt verleend aan het realiseren van de afspraken in de overeenkomst.

Voordat het omgevingsbeleid door PS eind 2025/begin 2026 wordt vastgesteld, hecht het ministerie van KGG aan een positief principebesluit over de ontwikkelingsmogelijkheden van locatie S als alternatief voor locatie Avelingen. Tegelijk begrijpt het ministerie van KGG de wens om het ontwerp omgevingsbeleid na de zomer van 2025 ter inzage te leggen en dat op dit moment nog geen principebesluit kan worden genomen over locatie S.

Om die reden verzoekt het ministerie van KGG de Provincie Zuid-Holland om het ministerie van KGG te informeren over de voortgang van het proces tot aan het principebesluit over locatie S, zo spoedig mogelijk nadat de termijn van de terinzagelegging van het voorgenomen omgevingsbeleid is verstreken en in elk geval ruimschoots vóór de vaststelling van het omgevingsbeleid door PS waarmee locatie Avelingen daadwerkelijk zal worden geschrapt uit het omgevingsbeleid. Het ministerie van KGG initieert hierover een overleg begin oktober 2025 met de provincie en gemeenten.

Het dagelijks bestuur van het waterschap Rivierenland, heeft aangegeven kennis te hebben genomen van de Samenwerkingsovereenkomst Windenergie RES Alblasserwaard en stellen vast dat van de kant van het waterschap, voor zover relevant, medewerking wordt verleend aan het realiseren van de afspraken in de overeenkomst.